

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/13/004. Funkcjonowanie asystentów rodziny w świetle przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Stanisław Chrzanowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85534 z 4 listopada 2013 r. (akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Kościuszki 25A, 05-300 Mińsk Mazowiecki, zwany dalej „MOPS”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Elżbieta Kowalik-Wirowska, Dyrektor MOPS w Mińsku Mazowieckim. (akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w zakresie funkcjonowania asystentów rodziny w latach 2012-2013 (do 31 października).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Stosownie do nowych rozwiązań ustawowych² w Ośrodku zatrudniono dwóch asystentów rodziny, powierzając im zadanie polegające na wspieraniu rodzin wymagających pomocy oraz podejmowaniu wielowymiarowych działań zapobiegających przekazaniu dzieci do pieczy zastępczej. Zdaniem NIK, asystenci rodziny prawidłowo realizowali swoje zadania, niosąc pomoc rodzinom m.in. w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także wspierając je w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Działali oni również na rzecz pobudzania aktywności społecznej i zawodowej rodzin o dużym stopniu dysfunkcji życiowych i społecznych. Aktywnie angażowali się w pracę z rodzicami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej celem ich powrotu do rodziny biologicznej.

NIK pozytywnie ocenia również współpracę asystentów rodziny z innymi osobami zatrudnionymi w Ośrodku, zaangażowanymi w pracę na rzecz rodzin dysfunkcyjnych społecznie oraz z instytucjami powołanymi do niesienia pomocy w tym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przedsięwzięć podejmowanych przez asystentów rodziny

Opis stanu faktycznego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta Mińsk Mazowiecki, powołaną do realizacji zadań samorządu gminnego i powiatowego. Działa w formie jednostki budżetowej, posiada wyodrębniony rachunek bankowy, a podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy. Zgodnie ze Statutem³, Ośrodek jest podmiotem organizującym pracę z rodziną. W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w Statucie Ośrodka⁴, zostały wprowadzone stosowne zmiany.

(akta kontroli str. 110)

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.). Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

³ Uchwała Miejskiej Rady Narodowej Nr XIII/91/90 z dnia 27 kwietnia 1990 r.

⁴ Uchwała Rady Miasta Nr XIII/102/11 z dnia 21 listopada 2011 r. (§ 5 pkt 12).

Według stanu na 30 października 2013 r. w mieście Mińsk Mazowiecki zamieszkiwało 38,5 tys. osób, w tym 8,3 tys. w wieku do 18 lat⁵.

Pieczą zastępczą realizowana była w dwóch formach: rodzinnej oraz instytucjonalnej. Według stanu na 31 grudnia 2011 r., na terenie miasta pieczą zastępczą objętych było 50 dzieci (0,6% ogólnej liczby dzieci w wieku do lat 18), w tym 43 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 2 w rodzinach niezawodowych⁶ oraz 5 w rodzinach zawodowych. Odpowiednio na koniec 2012 r. pieczą zastępczą objętych było 55 dzieci (0,7% ogólnej liczby dzieci do 18 lat), z tego pieczą zastępczą rodzinną objęto 42 dzieci (w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 30, w rodzinach niezawodowych – 6 oraz w rodzinach zastępczych zawodowo niespokrewnionych z dzieckiem – 6 dzieci), natomiast pieczą zastępczą instytucjonalną objęto 13 dzieci (wszystkie w placówce opiekuńczo-wychowawczej: socjalizacyjnej). W dniu 31 października 2013 r. pieczą zastępczą objętych było 55 dzieci (0,7% ogólnej liczby dzieci do lat 18), z tego pieczą zastępczą rodzinną objęto 42 dzieci (w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 30, w rodzinach niezawodowych – 7, a w rodzinach zastępczych zawodowo niespokrewnionych z dzieckiem – 5 dzieci), natomiast pieczą zastępczą instytucjonalną objętych było – tak jak w poprzednim roku – 13 dzieci.

Według stanu na 1 stycznia i 31 października 2013 r. liczba dzieci objętych pieczą rodzinną i opieką instytucjonalną nie uległa zmianie i wyniosła 55 dzieci. W okresie tym najwięcej dzieci przebywało w pieczy rodzinnej, tj. w rodzinach zastępczych spokrewnionych (po 30 dzieci, tj. 54,5%), w rodzinach zastępczych niezawodowych liczba dzieci wzrosła z 6 do 7, natomiast w rodzinach zastępczych niezawodowych zmniejszyła się z 6 do 5. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego) w okresie tym nie uległa zmianie i wyniosła 13 dzieci.

(akta kontroli str. 66-68, 110)

W 2012 r. asystenci pracowali z 21 rodzinami, z tego 20 zostało zgłoszonych na wniosek pracownika socjalnego MOPS, a jedna na wniosek placówki opiekuńczo-wychowawczej. W 2013 r. (według stanu za trzy kwartały) asystentom rodziny przydzielono do pracy 4 rodziny, z tego 2 na wniosek sądu rejonowego, a pozostałe na wniosek pracownika socjalnego MOPS.

Odnosząc się do efektywności pracy asystentów rodziny NIK ustaliła, że zaplanowane cele osiągnięto w przypadku dwóch rodzin: w jednej z nich osiągnięto cel główny polegający na powrocie do rodziny biologicznej 3 z 4 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast w drugiej rodzinie podniesiono umiejętności rodzicielskie, co stanowiło cel pracy asystenta rodziny. Cztery rodziny same odstąpiły od współpracy z asystentem, natomiast w dwóch przypadkach powodem zaprzestania pracy z asystentem była zmiana miejsca zamieszkania rodziny.

(akta kontroli str. 35-65)

Według stanu na dzień 31 października 2013 r. Miasto Mińsk Mazowiecki nie prowadziło własnych placówek wsparcia dziennego: opiekuńczych, specjalistycznych, z uwzględnieniem pracy podwórkowej, realizowanej przez wychowawcę. Rada Miasta Mińsk Mazowiecki przyjęła w dniu 24 czerwca 2013 r. *Program wspierania rodziny w Mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2013-2015*, który został przygotowany w oparciu o rozwiązania prawne przyjęte w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej i stanowi rozwinięcie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2012-2016*. Celem głównym programu jest zbudowanie systemu wsparcia na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, a jego realizację uwarunkowano osiągnięciem trzech celów szczegółowych określanych jako: wspieranie rodzin w wychowaniu dziecka w rodzinie biologicznej, zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

W badanym okresie Ośrodek nie korzystał z formy wsparcia, jaką jest rodzina wspierająca. Na podstawie zezwolenia Burmistrza Miasta z dnia 19 lipca 2013 r. rozpoczęła funkcjonowanie pla-

⁵ Odpowiednio na dzień 31 grudnia 2011 r. – 38,3 tys. mieszkańców, w tym do 18 roku życia – 8,2 tys. oraz 31 grudnia 2012 r. – 38,4 tys., w tym do 18 roku życia – 8,2 tys.

⁶ Do czasu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej określone były jako rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem.

cówka niepubliczna (świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii), prowadzona przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej.

(akta kontroli str. 66-67, 70-91)

Według stanu na koniec 2011 r. w Ośrodku zatrudnione były 33 osoby na 32 etatach, z tego 6 na stanowiskach urzędniczych, 25 pracowników socjalnych i opiekunów oraz 2 na stanowiskach pomocniczych i obsługi (informatyk i radca prawny w wymiarze po ½ etatu). W dniu 31 grudnia 2012 r. zatrudnionych było 42 osoby na 41 etatach, z tego 16 na stanowiskach urzędniczych, 25 pracowników socjalnych i opiekunów oraz 1 informatyk. Na dzień 31 października 2013 r. w Ośrodku zatrudnionych było 40 osób na 40 etatach, z tego 16 na stanowiskach urzędniczych, 23 pracowników socjalnych i opiekunów i 1 informatyk.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z dniem 2 kwietnia 2012 r. na stanowisku asystenta zatrudnione zostały na podstawie umowy zlecenia 2 osoby w wymiarze 10 godzin pracy tygodniowo na okres do 31 grudnia 2012 r. Osoby te złożyły wniosek o wcześniejsze rozwiązanie umowy, które zostały rozwiązane we wrześniu 2012 r. Jednocześnie we wrześniu 2012 r. zostały podpisane podobne umowy zleceń z kolejnymi dwoma osobami, z których jedna zakończyła umowę z końcem maja 2013 r. (urlop macierzyński). Na jej miejsce od 1 czerwca 2013 r. zatrudniono kolejną osobę na umowę zlecenie do końca 2013 r. Umowy zleceń dla asystentów rodzin, którzy nie rezygnowali z pracy, były przedłużane aneksami na okresy kilkumiesięczne.

Zatrudnieni asystenci, stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, posiadali odpowiednie kwalifikacje, tj. m.in.: wyższe wykształcenie pedagogiczne o specjalności m.in.: praca socjalna i organizacja pomocy społecznej, pedagogika resocjalizacyjna. W żadnym momencie okresu objętego kontrolą liczba pozostających pod opieką asystenta rodzin nie przekraczała ustawowej normy wynoszącej 20 rodzin⁷.

(akta kontroli str.21-34, 112-113)

W planie finansowym oraz w ewidencji księgowej Ośrodka, wydatki związane z pracą asystentów, ujmowane były w dziale 852 *Pomoc społeczna*, rozdział 85206 *Wspieranie rodziny*, w § 4170 *wynagrodzenia bezosobowe*. Dotacje z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej rozliczane były przez konto analityczne w § 4170 *Asystent rodziny*.

Wydatki Miasta Mińsk Mazowiecki wyniosły w 2012 r. 109.507,7 tys. zł, w tym na pomoc społeczną 12.367,9 tys. zł, zaś w I półroczu 2013 r. odpowiednio 49.208,0 tys. zł i 6.697,3 tys. zł.

Na wynagrodzenia brutto asystentów rodziny wydatkowano w 2012 r. 28,8 tys. zł, z tego 17,6 tys. zł z budżetu gminy oraz 11,2 tys. zł z dotacji, zaś w I półroczu 2013 r. odpowiednio 19,5 tys. zł (13,8 tys. zł i 5,7 tys. zł).

Dotacje przyznawane były przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach *Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012: Asystent rodziny I i II edycja*, a w 2013 r. *Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*. Dotacje te stanowiły w 2012 r. i I półroczu 2013 r. odpowiednio 39,1% i 29,2% ogółu środków wydatkowanych na wynagrodzenia asystentów rodziny.

Udział wydatków poniesionych przez Miasto Mińsk Mazowiecki na rzecz asystentów rodziny w wydatkach na pomoc społeczną oraz w odniesieniu do łącznych wydatków gminy był następujący:

- w 2012 r. wydatki ogółem wyniosły 109.507 tys. zł, czyli wskaźnik wydatków na asystenta rodziny wyniósł 0,03%; wydatki na pomoc społeczną wyniosły 12.367,9 tys. zł i wskaźnik wydatków na asystenta rodziny wyniósł 0,2%;
- w I półroczu 2013 r. wydatki ogółem wyniosły 49.208,0 tys. zł, wskaźnik wydatków na asystenta rodziny wyniósł 0,04%; wydatki na pomoc społeczną wyniosły 6.697,3 tys. zł i wskaźnik wydatków na asystenta rodziny wyniósł 0,3%.

(akta kontroli str. 114-140)

⁷ Art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań, realizowanych w ramach *Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ze środków budżetu państwa*⁸, za 2012 r. zostało terminowo przekazane do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, tj. do końca stycznia 2013 r. Wykazane w nich dane dotyczące poniesionych wydatków były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej, a przyznane środki zostały wykorzystane w całości.

Dyrektor Ośrodka przedstawił w dniu 25 lutego 2013 r. Prezydentowi Miasta roczne sprawozdanie z realizacji wszystkich zadań za 2012 r., w tym sprawozdanie w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które zawierało m.in. zagadnienia związane z funkcjonowaniem asystentów rodziny⁹.

(akta kontroli str.141-192)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Współpraca asystentów rodziny w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z innymi instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz rodzin

Opis stanu faktycznego

Ośrodek, zgodnie z celami określonymi w Statucie, realizuje zadania nakierowane na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów dzieci, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wspieranie aktywności społecznej i zawodowej rodzin. W tym celu Dyrektor Ośrodka powołał¹⁰ trzyosobowy Zespół Koordynujący ds. Rodziny; prace Zespołu koordynuje Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej.

(akta kontroli str. 110)

Szczegółowym badaniem dotyczącym realizacji przez asystentów rodziny ustawowych zadań objęto dokumentację 25 rodzin, którym asystenci udzielali wsparcia w okresie od kwietnia 2012 r. do września 2013 r. Ustalono, że procedura przydzielania asystenta rodziny odbywała się zgodnie z obowiązującymi przepisami¹¹, na podstawie wywiadu środowiskowego o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wniosku pracownika socjalnego. W okresie do dwóch tygodni od wywiadu środowiskowego, w którym wnioskowano o przydzielenie asystenta rodziny, zatwierdzany był przez Dyrektora Ośrodka plan pracy z rodziną sporządzony przez asystenta. Asystenci wypełniali postanowienia zawarte w planie¹²: omawiali sprawy i problemy wynikające z pracy z rodzinami oraz z pracownikami socjalnymi i innymi pracownikami zatrudnionymi w Ośrodku, rejestrując ten fakt w *Karcie pracy asystenta rodziny*. Współpraca z pracownikami socjalnymi polegała na bieżącej wymianie informacji dotyczącej funkcjonowania rodziny (opartej o środowiskowy kwestionariusz rodziny), konsultowaniu opracowania planu pracy z rodziną i planu pomocy dziecku, a także planowaniu dla niej pomocy finansowej.

W każdym ze skontrolowanych przypadków plany pracy z rodziną, stanowiące podstawę działania, były opracowane przez asystentów we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Zgodnie z wymogami ustawowymi zawierały m.in.: określenie realizowanego celu (długoterminowy, krótkoterminowy), zakres działań członków rodziny, jak również prowadzącego asystenta. Ustalone w planach cele obejmowały m.in.:

- kształtowanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawę sytuacji bytowej, w tym mieszkaniowej, która ma znaczący wpływ na funkcjonowanie rodziny;
- stymulowanie postaw prospołecznych;
- odejście od trybu życia mającego negatywny wpływ na stan zdrowia;
- kształtowanie i rozwijanie umiejętności rodzicielskich;
- pracę na rzecz powrotu dzieci do rodziny;

⁸ Por. § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1371).

⁹ Podstawa prawna: art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

¹⁰ Zarządzenie Dyrektora MOPS nr 33/2013 z dnia 16 września 2011 r.

¹¹ Art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,

¹² Jak wyżej – art. 15.

- aktywizację zawodową rodziców, w celu uniknięcia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej;
- poprawę relacji między małżonkami i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego;
- utrzymanie abstynencji alkoholowej małżonków.

W planach pracy wyznaczano ramowe terminy ich realizacji, zakładane efekty podjętych działań oraz ich ewaluację. Asystenci sporządzali półroczne sprawozdania opisowe oraz sporządzali notatki służbowe z istotnych zdarzeń. Na ich podstawie formułowano wnioski do modyfikacji planu pracy na następny okres.

Asystenci rodziny, realizując zadania wynikające z planów pracy, współpracowali z kuratorami sądu rodzinnego, kuratorami społecznymi, psychologami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, poradnią leczenia uzależnień, z wychowawcami w placówkach oświatowymi (przedszkolach, szkołach, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych) w kwestiach dotyczących rozwiązywania problemów psychologicznych, wychowawczych, jak również określenia możliwych form pomocy dla dzieci objętych wsparciem. Ponadto pomagali w formalnościach do urzędu pracy, jak również kierowali na terapię małżeńską. Ponadto asystenci, na prośbę rodziny lub z własnej inicjatywy (mając na uwadze skuteczność działania), towarzyszyli przy wizytach lekarskich o różnej specjalizacji, monitorując realizację zaleceń, jak np. obowiązkowe szczepienia czy też tzw. bilans u dzieci. Wszystkie ww. czynności były chronologicznie odnotowane w kartach pracy asystenta rodziny.

(akta kontroli str.21-24, 193-255, 260-261)

Nadzór nad pracą asystentów rodziny sprawowany był do dnia 15 lipca 2012 r. przez Dyrektora Ośrodka, a od dnia 16 lipca 2012 r. jest sprawowany przez Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej, który ww. zadania posiada w zakresie uprawnień, obowiązków i odpowiedzialności. Stwierdzono, że zgodnie z obowiązującymi przepisami¹³ okresowe, półroczne oceny sytuacji rodzin były zatwierdzone przez Dyrektora Ośrodka. Opinia asystenta i jego wnioski odnośnie modyfikacji planu pracy, opinia Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej na ten temat oraz akceptacja Dyrektora były wpisywane na trzech odrębnych dokumentach.

(akta kontroli str.109, 256-259)

Z wypowiedzi trzech asystentów rodziny, z czego dwóch aktualnie wykonujących pracę w formie umowy zlecenia i jednej osoby, która była asystentem do 30 września 2012 r. wynika, iż podstawową przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej było uzależnienie rodziców od alkoholu oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Dysfunkcyjność rodziców w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączyła się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: zaburzenie struktury rodziny w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, związane z tym problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, brakiem nawyków higienicznych i uzależnionym od przypadku żywieniem rodziny czy też trudnościami adaptacyjnymi (brak umiejętności załatwiania spraw urzędowych oraz znajomości przysługujących uprawnień).

Trudności, z jakimi najczęściej spotykali się asystenci rodziny, miały związek z nieakceptowaniem ich przez podopiecznych – traktowaniem ich jak obce osoby wtrącające się w ich sprawy rodzinne, czego konsekwencją było też wprowadzanie asystentów w błąd co do istotnych okoliczności funkcjonowania rodziny.

Wskazywane przez asystentów bariery w pracy, to przede wszystkim: zaniżone poczucie własnej wartości rodziny objętej wsparciem, brak wiary we własne możliwości (złe wzorce wyniesione z domu rodzinnego, konflikty i problemy komunikacyjne między członkami rodziny), brak pozytywnych wzorców postępowania, a co za tym idzie niechęć rodziny do zmiany trybu życia. Temu wszystkiemu towarzyszył brak odpowiedniej motywacji do podnoszenia swoich kwalifikacji wobec bardzo ograniczonej oferty pracy. Asystenci spotykali się często z niechęcią do zmiany stylu życia, zamykania się w sobie czy też powrotem do uzależnienia. Jednym z podniesionych elemen-

¹³ Art. 15 ust. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

tów była opinia o zbyt małej liczbie godzin w umowach zleceniach przeznaczonych na realizację planu pracy przez asystenta w relacji do liczby rodzin, którymi ma się zajmować.

(akta kontroli str. 262-268)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Najwyższa Izba Kontroli, odstępując od formułowania uwag i wniosków, nie oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Warszawa, dnia 30 grudnia 2013 r.

Specjalista
Kontroli państwowej

Stanisław Chrzanowski

Dyrektor
Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

z up. Andrzej Lewiński
wicedyrektor

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.